

Mendi van den Broek, Accent Praktijkonderwijs

'Ze zeiden ineens carnivoor'

thematische leeslessen in het praktijkonderwijs

Een dieren tuin ontwerpen met een beperkt budget, nadenken over dierenwelzijn én daarbij woorden gebruiken als 'carnivoor' en 'natuurlijke habitat'. In de klas van Mendi van den Broek van Accent Praktijkonderwijs komt het allemaal samen. 'Ik was echt verrast,' vertelt ze. 'Leerlingen herkenden de woorden niet alleen, maar gingen ze ook zelf gebruiken.'

EEN NIEUWE GROEP, EEN NIEUWE ZOEKTOCHT

Mendi werkt al jaren in het praktijkonderwijs en geeft les aan een midden- en bovenbouwgroep. Haar leerlingen zijn tussen de 15 en 17 jaar en bereiden zich voor op een mogelijke overstap naar het mbo. Dit schooljaar startte ze met een nieuwe groep én een nieuwe werkwijze. 'Tijdens een workshop over het vernieuwde Nieuwsbegrip hoorde ik over de nieuwe kennisthema's.' Ze besloot het anders aan te pakken en startte met een kennisthema. 'Ik was heel benieuwd.'

SAMENHANG TOT IN DE PUNTJES

Het onderwerp van het eerste kennisthema: de dieren tuin van de toekomst. Een vakoverstijgend thema, dat naast leeslessen ook elementen van burgerschap, mens en maatschappij en schrijven bevat. Mendi besloot ook haar rekenonderwijs erbij te betrekken.

De lessen leiden naar een eindopdracht, waarin de leerlingen de dieren tuin van de toekomst ontwerpen. Ook aan deze opdracht voegde Mendi rekenopdrachten

toe. Zo kregen de leerlingen een fictief budget, maakten ze een plattegrond op schaal en moest het plan aan allerlei eisen voldoen: van toiletten en een restaurant tot voldoende personeel per diersoort. 'De kinderen vonden het ontzettend leuk.'

VISUELE ONDERSTEUNING

Om te zorgen dat begrippen nog beter blijven hangen, maakte Mendi extra materialen voor haar visueel ingestelde doelgroep. 'Ik heb memorykaartjes gemaakt met diersoorten en categorieën. Die kaartjes gingen op de kenniswand in het lokaal. Dan vroeg ik tijdens de les bijvoorbeeld naar de meikever. Wat voor diersoort is dat, onder welke categorie hoort hij ook alweer? Dan keken ze even op de muur. Dat werkte goed. Ik ben zelf ook een beelddenker.'

WAT HET OPLEVERT: BETROKKENHEID EN BETEKENIS

Wat Mendi vooral opviel, was de betrokkenheid van haar leerlingen en de toegenomen woordenschat. Zelfs abstracte begrippen kwamen tot leven. 'We hadden het over zelfbewustzijn bij dieren. In het begin vonden ze dat een lastig concept. Maar met voorbeelden, en doordat we er vaker op terugkwamen, begrepen ze het uiteindelijk goed.'

Volgens Mendi zit daar de kracht van thematisch werken: betekenis. 'Omdat alles met elkaar samenhangt, blijft het beter hangen. De leerlingen vonden het interessant, hadden echt nagedacht over de dieren tuin van de toekomst en konden mijn vragen daarover prima beantwoorden.'

'Omdat alles met elkaar samenhangt, blijft het beter hangen.'

TEGELIJKERTIJD: ZOEKEN NAAR WAT WERKT

Toch ging het niet vanzelf. Zo bleek het moeilijk om het kennisthema in te passen in het rooster. 'Mijn leerlingen lopen stage, dus soms is er iemand niet op een bepaalde dag. Die moet het dan de week erna alsnog doen.' Wat eigenlijk bedoeld is voor vijf weken, duurde uiteindelijk tien weken. 'En dan merk je dat leerlingen het op een gegeven moment wel een beetje zat worden.' Ook het combineren met de andere lessen is een zoektocht. 'Ik deed het kennisthema naast de reguliere lessen, maar dat is te veel. Ik zal echt keuzes moeten maken.'

HET IDEAAAL: ÉÉN SAMENHANGEND GEHEEL

De ervaring heeft Mendi vooral aan het denken gezet over hoe onderwijs is ingericht. 'We werken nu met verschillende onderwerpen naast elkaar,' legt ze uit. 'Bij burgerschap heb je het over politiek, terwijl je bij taal met een heel ander thema bezig bent. Dat voelt niet logisch.' Haar ideaal is duidelijk: meer samenhang.

ALLES BINNEN ÉÉN THEMA

'Ik zou het liefst vanuit één thema werken in een periode, en daar alles aan koppelen,' zegt Mendi. 'Taal, rekenen, burgerschap: alles. Ik denk dat dat beter aansluit bij onze leerlingen. Zij hebben veel baat bij herhaling en herkenning. Als je alles binnen één thema aanbiedt, versterkt dat elkaar.' Het project over de dieren tuin was voor haar een eerste stap in die richting. 'Daarin kwam alles samen. En dat voelde gewoon heel goed.'

'Als je alles binnen één thema aanbiedt, versterkt dat elkaar.'

HOE NU VERDER?

Voor Mendi is het duidelijk dat ze door wil met het thematisch werken. Maar hoe precies, dat is nog in ontwikkeling. 'Ik ben eigenlijk zo enthousiast, dat ik alles van de kennisthema's wil doen,' zegt ze lachend. 'Maar dat kan niet.' Ze ziet verschillende mogelijkheden. 'Een idee zou kunnen zijn om het hele jaar met de actuele nieuwsthema's te werken, en na de examenperiode over te stappen naar kennisthema's.'

Wat de vorm ook wordt, één ding staat vast: het experiment heeft iets losgemaakt. 'Het zit gewoon echt goed in elkaar,' zegt ze over het werken met kennisthema's. 'En je ziet dat leerlingen er volop van profiteren.'

Meer weten over thematisch werken met de kennisthema's?

Ontdek de kennisthema's en het voorbeeldmateriaal via de QR-code.

